

УДК 687. 04

МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНИХ ШКІР НА ШВЕЙНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

М.П. БЕРЕЗНЕНКО

Київський національний університет технологій та дизайну

С.В. КОВАЛЬЧУК, С.В. ПЕТЕГЕРИЧ

Хмельницький національний університет

У статті наведено результати досліджень сучасного стану кількісного і якісного використання штучних шкір на швейних підприємствах України. Визначено основні причини, що гальмують використання штучних шкір при масовому виготовленні одягу

Штучна шкіра (ШШ) займає вагоме місце серед одягових, взуттєвих, галантерейних та інших матеріалів легкої промисловості. Її використання дозволяє зменшити дефіцит натуральної сировини, насамперед натуральної шкіри та представити відносно дешеві матеріали, зазвичай, з унікальними та специфічними властивостями для різноманітного використання. Застосування ШШ відкриває широкі можливості для розширення асортименту виробів, покращення їх зовнішнього вигляду, включаючи можливості комбінування властивостей притаманних натуральній і штучній шкірам. ШШ іноді складно відрізнити від натуральної за функціональними характеристиками та зовнішнім виглядом, при цьому її ціна на 50-75% менша. В умовах кризи використання ШШ дозволить випускати якісні, конкурентноспроможні вироби за відносно невелику ціну, що на даний час є досить актуально. Покращення її якості (зовнішнього вигляду, ергономічних властивостей та ін.), вдосконалення технології виготовлення з неї швейних виробів, розширення областей її застосування гідні вкладу матеріальних та інтелектуальних ресурсів і подальшого розвитку.

Об'єкти та методи дослідження

Проведений аналіз існуючих досліджень та публікації щодо обраної теми показав, що на сьогоднішній день є незначна кількість комплексних досліджень та публікацій щодо виготовлення якісного одягу із ШШ та перспектив розвитку цього напрямку. Головні наукові дослідження в рамках визначеної тематики здебільшого направлені в область розробки одягової ШШ, зокрема, на вдосконалення оздоблюючого шару ШШ, створення нових видів ШШ з посиленими фізико-механічними, захисними і іншими спеціальними властивостями, вдосконалення існуючих ШШ в умовах більш екологічно безпечних технологій. Це пов'язано з ростом естетичних потреб споживачів, що безперервно диктують розширення та зміну асортименту матеріалів за рахунок нових методів та видів оздоблення. [1,2]

Дослідження сучасного стану використання ШШ для виготовлення одягу швейними підприємствами України виконано на основі маркетингового дослідження. Дослідження проводилось у квітні 2010 року у співпраці кафедри маркетингу Хмельницького національного університету спільно з Головним управлінням статистики Хмельницької області шляхом анкетування керівників швейних підприємств. Мета цих досліджень – встановлення кількісного і якісного використання ШШ на швейних підприємствах і визначення шляхів їх подальшого широкого використання.

За типом інформації, яка збирається і опрацьовується дослідниками, маркетингові дослідження поділяються на кабінетні і польові [3]. Зважаючи на те, що таке дослідження проводиться вперше, при їх проведенні використовувались обидва види досліджень: кабінетні базувались на вивченні вторинної інформації, яка надавалась органами державного управління статистики; і польові, що базувались на аналізі первинної інформації, отриманій в процесі анкетування керівників підприємств швейної промисловості. Для проведення опитування була розроблена анкета, в якій були сформульовані питання за досліджуванним напрямком.

В опитуванні були задіяні 83 швейних підприємства Львівської та Хмельницької області, яким притаманна тенденція швидкого відродження швейної промисловості. В якості респондентів виступали головні технологи, керівники підприємств. Збір інформації здійснювався через поштову розсилку, телефонне інтерв'ю, особисті співбесіди з керівниками підприємств. Обробка та аналіз даних здійснювався за допомогою ліцензійних програмних продуктів SPSS Data Entry Station 2.0 та SPSS 10.1.

Результати та їх обговорення

Отримана інформація під час опитування дала можливість визначити рівень використання ШШ на швейних підприємствах (табл. 1). Згідно опитування, найбільше використовують ШШ при виготовленні своєї продукції малі приватні підприємства (МПП), що здебільшого спеціалізуються на виготовленні верхнього одягу. Ці підприємства мають незначний досвід по виготовленню швейних виробів із ШШ, тому часто ця продукція не високої якості.

Таблиця 1. Аналіз використання ШШ на підприємстві

Відповідь	Приватні підприємства	ТОВ	МПП	КП, науково-виробничі	Всього	Частка відповідей в загальній кількості, %
Так	3	2	8	1	14	16,9
Ні	16	23	26	4	69	83,1
Разом	19	25	34	5	83	100

Відповідно до анкетування, основними постачальниками ШШ для швейних підприємств України є країни східного регіону: Туреччина, Китай, Корея, Індонезія, що набагато збільшує витрати на доставку, а також митні збори. По відгуках керівників, з імпортними матеріалами доводиться працювати, тому що в Україні не виготовляють одягову ШШ хорошої якості.

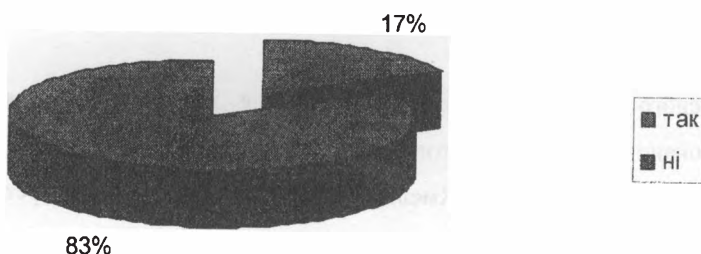

Рис. 1. Частка підприємств, що використовують ШШ

В Україні два підприємства виготовляють штучну шкіру: ЗАТ “Іскож-2000” (г.Запоріжжя, ЗАТ утворене в 2000 році на базі Запорізького заводу штучної шкіри) і ЗАТ “Тернопільський завод штучних шкір “Вінітекс”.

Асортимент імпортих одягових штучних матеріалів перевершує вітчизняних виробників за асортиментом, фізико-механічними і технологічними властивостями, обробкою та кольоровою гаммою, але часто поступається за санітарно-гігієнічними показниками. Крім того, вартість імпортих одягових штучних матеріалів не завжди відповідає якісним характеристикам матеріалу. Інформація про споживчі властивості даних матеріалів часто відсутня або ж недостатня, хоча по відгуках виробників швейної продукції такі дані були б затребувані. У промислових умовах це призводить до значного збільшення обсягу робіт на стадії підготовки виробництва. При цьому особливі труднощі виникають при доборі матеріалів у пакети, виборі способів і параметрів формозакріплення деталей одягу. Якість вхідної сировини на швейних підприємствах багато у чому визначає якість швейних виробів, що виготовляються. Будь-яке швейне підприємство в умовах сучасної ринкової економіки і жорсткої конкуренції прагне до забезпечення виробництва конкурентноздатної продукції високої якості. Для цього необхідно, щоб були чітко налагоджені всі технологічні процеси виробництва на підприємстві.

Згідно анкетування, основні види ШШ, що використовуються швейних підприємствах представлені на рис.2. Широке розповсюдження в нашій країні та за кордоном отримали пористі ШШ, які по зовнішньому вигляду і деяким властивостям часто не поступаються натуральній шкірі. Особливо широко даними підприємствами використовуються для виготовлення пальто, курток, головних уборів, комбінованих виробів у поєднанні з трикотажем і текстилем ШШ з пористим поліуретановим і полівінілхлоридним покриттям на тканинній та трикотажній основах. Широко використовується ШШ також при виготовленні виробів спеціального призначення.

Проведені дослідження показали, що сучасний асортимент одягу із ШШ, що виготовляється вітчизняними підприємствами, дуже різноманітний. В останні роки збільшився відсоток виробів молодіжного стилю, якому притаманне використання у великій кількості різноманітних оздоблюючих елементів. В загальному об'ємі виробництва найбільшу питому вагу складають жакети та куртки.

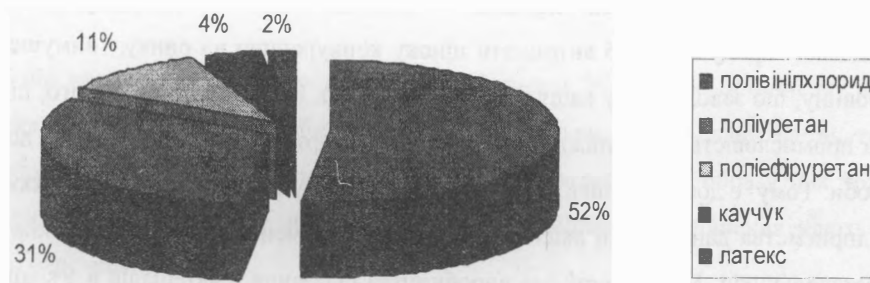

Рис. 2. Розподіл використовуваної ШШ по видам полімерного шару

Основою даного дослідження є вивчення причин, що не дозволяють підприємствам використовувати ШШ (табл. 2). Аналіз цих причин дасть змогу в подальшому їх нівелювати, а також повною мірою використати усі можливості підприємств з найбільшою ефективністю.

Таблиця 2. Причини невикористання на швейних підприємствах ШШ

Причина	Приватні підприємства	ТОВ	МПП	КП, науково-виробничі	Всього	Частка відповідей в загальній кількості, %
Відсутність вітчизняних виробників ШШ потрібної якості	5	3	6	3	17	16,8
Наявність труднощів при співпраці із іноземними постачальниками ШШ	7	6	9	2	24	23,8
Відсутність новітніх технологій виготовлення швейних виробів із ШШ	6	4	7	1	18	17,8
Відсутність сучасного відповідного обладнання	2	0	4	1	7	6,9
Жорстка конкуренція з боку країн східного регіону	11	6	9	0	26	25,7
Відсутність ринку збуту	3	1	5	0	9	8,9
Разом	34	20	40	7	101	100

На основі отриманих даних зроблено висновок, що серед основних причин, які негативно впливають на розвиток масового виробництва швейних виробів із ШШ, можна виділити наступні:

- перенасичення внутрішнього ринку відповідними імпортними товарами, переважно китайського та турецького виробництва низької якості, але за дуже привабливу ціну;
- відсутність вітчизняних матеріалів потрібної якості та залежність швейної промисловості від імпортованої сировини;
- відсутність новітніх технологій виготовлення швейних виробів із ШШ.

Нелегальний імпорт таких країн, як Туреччина, Китай, Польща, країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону є найбільшою проблемою українських виробників. Звичайно, вони не можуть конкурувати з їхніми цінами. Враховуючи низьку платоспроможність населення, така ситуація призводить до значного наповнення українського ринку одягу дешевим і неякісним імпортованим товаром.

Значною проблемою є також нестача вітчизняної сировини для виробництва. Українські виробники кінцевої продукції, щоб витримати цінову конкуренцію на ринку, вимушені закуповувати імпортну сировину, що завозиться у нашу країну неофіційно. Це призводить до того, що підтримується не вітчизняна промисловість, а зарубіжна. Легальний ж імпорт сировини призводить до зростання ціни на готові вироби. Тому є досить велика потреба у вітчизняному постачальнику ШШ, який би забезпечив українські підприємства даної галузі якісними матеріалами з меншими витратами, ніж при закупівлі у іноземних постачальників. Можливості для виробництва сировини і матеріалів в Україні є, варто лише підтримувати ці підприємства.

У багатьох вітчизняних швейних підприємствах застарілий парк обладнання, відсутній досвід та нові технології виготовлення даного асортименту виробів, тому конкурентоспроможність таких підприємств поки що не дуже висока. Також необхідно відмітити, що 15 з 83 підприємств (18%) потребують технологічної допомоги при виготовленні швейних виробів із ШШ.

Висновки

В результаті проведеного дослідження видно, що ШШ затребувана виробниками швейної продукції. Великий вибір фактур, кольорової гамми, різноманіття оздоблення ШШ дозволяє виготовляти одяг різного асортименту і призначення.

Проаналізувавши причини невикористання ШШ швейними підприємствами можна зробити висновок, що протистояти швидко зростаючій конкуренції східних виробників швейної продукції вітчизняні підприємства можуть тільки завдяки впровадженню новітніх технологій, що спрямовані на покращення якості та зменшення собівартості виробів. Головним напрямком підвищення якості швейної продукції із штучної шкіри є використання результатів наукових досліджень і розробок в даній області.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильєва В. Д., Дербишер В.Е., Корчагина Е. В., Кокорина Т.М. Анализ информационных потоков в области искусственных кож // Кожевенно-обувная промышленность. – 2003. – № 3. – С. 49-50.
2. Галько С. В. Товарознавча оцінка споживних властивостей нової штучної шкіри: Дис. ... канд. техн. наук: 05.19.08. – К., 2005. – 226с.
3. Котлер Ф. Основы маркетинга / Ф. Котлер; Пер. с англ. – Новосибирск: Наука, 1992. – 743с
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Надійшла 01.07.2010

УДК 685.35.01

СУЧАСНІ НАПРЯМИ ТЕОРЕТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ВЗУТТЄВИХ І ОДЯГОВИХ ТОВАРІВ

М.С. БЕДНАРЧУК, І.С. ГАЛИК, Б.Д. СЕМАК

Львівська комерційна академія

Обґрунтовано необхідність та означено основні напрями сучасних теоретичних досліджень текстильно-взуттєвих товарів

Незалежно від коливань у розвитку легкої промисловості України за останні 80 років, одяг і взуття національного промислового виробництва мають стабільну добру славу на внутрішньому і зовнішньому ринках. Очевидно, що до формування сучасного позитивного образу цих товарів, які у побуті здавна обґрунтовано об'єднують поняттям «убрання», найперше відношення мають технологи, матеріалознавці і товарознавці.

Концептуальну основу досягнень і перспектив виробництва, вдосконалення ринкового асортименту і комплексу основних властивостей (технологічних, споживних тощо) одягу і взуття складають теоретичні дослідження.

Основним творцем ідей і рушійною силою цих досліджень є провідні наукові школи, які традиційно генерують і втілюють найпередовіші ідеї в рамках країн СНД, Східної Європи і міжнародної